

REVISTA CLUBULUI DIN ARAD

COOPERATIBA

I N
T E R
M E
D I A

20 Lei

anul III nr.3 (14) 1992 16 pagini

A
T
E
R
I
T
A
T
E
A

DE LA ALTERITATE LA DEDUBLAREA CONSTINTEI

Prezentul eseu își propune discutarea fenomenului alterității ființei ca simptom social malativ al contemporaneității. Analiza noastră pleacă de la constatarea a două realități psihosociale oarecum paralele: pe de o parte, dedublarea conștiinței în societățile totalitare, pe de altă parte, fenomenul masificării și agresivității concurențiale în societățile occidentale. În fond, cele două tipuri de alteritate dezvoltă două tipuri de alienare socială, în care relația cu celălalt este resimțită ca o amenințare.

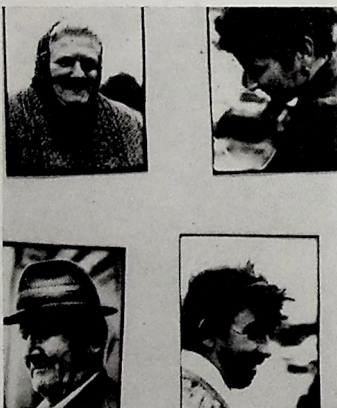
Michel Foucault, în Cuvintele și lucrurile, constată că orice problemă de alienare socială sau culturală pornește de la relația cu celălalt: "Istoria nebunicii ar fi istoria Celuilalt, a ceea ce, pentru o cultură, este interior și totodată străin, deci ceva care trebuie exclus (pentru a ocoli pericolul interior), dar care va fi închis (pentru a i se reduce alteritatea); istoria ordinii lucrurilor ar fi istoria Aceluiași - a ceea ce pentru o cultură este totodată distanțat și înrudit." (1)

Hegel, în Fenomenologia spiritului, arată că conștiința de sine nu este identitatea tautologică $EU = EU$, ci reîntoarcerea la sine plecând de la celălalt, adică mișcarea de negarea lumii sensibile. Alteritatea esențială a finitului este la originea mobilității sale și se expune după două momente explicitate în logica lui Dasein. În primul moment, orice ființă, care este o determinare a devenirii, conține în ea însăși propria-i negație și se definește ca o "ființă cealaltă". În al doilea moment, "ființa cealaltă" se reflectă într-o "ființă pentru altceva", ceea ce înseamnă, cu siguranță, că "ființa aceea" se menține în raport cu sine în această alteritate pe care și-a însușit-o și care nu-i mai este opusă.

Subliniind că problematica lui Celălalt și a Aproapelui ocupă un loc central în ontologia secolului XX, vom preciza termenii folosiți pentru a vedea cum această alteritate primară, caracteristică oricărui act comunicațional, oricărui act de cunoaștere, se degradează în alteritate duplicitară.

Maurice Merleau-Ponty, în Fenomenologia percepției, vorbește despre experiența aproapelui ca despre aceea a unei descentrări sau dedublări: "Oricare

altul este un alt eu-însumi". Orice fenomen de comunicare, fie că este vorba de schimbul lingvistic între inteligențe, sau de întîlnirea unor fapte între două elemente diferite ale unui univers centrat, aceasta implică, în același timp și dintr-o dată, faptul că fiecare din termenii în cauză se consideră sau este considerat în identitatea sa ireductibilă cu sine și într-o relație cu celălalt care este, totodată, una de negație și una de afirmație." (2) În acest caz, este vorba despre o "alteritate primă" care nu este deloc concepută ca "înstrăinare", ca simplă discontinuitate ontologică, ci ca "celălalt" și "același" sub semnul celuiialt. Sursa acestei alterități "primare" ar fi "diferența". Oricare ar fi grafia pe care o adoptăm pentru acest termen, "difference" sau

"differance", acesta ar fi principiul de afirmare și zămislire a unei alterități care semnifică conținutul primar al experienței. Deci, înțelegerea alterității vizează imbinarea dintre diferență și unitate. Devenirea este văzută în acest sens, ca o permanentă smulgere din sine în identitatea cu sine: "devenirea este, la nivelul aparenței, moarte mereu reactualizată în imediatitatea aparenței. Sinele, raport negativ al lui "eu" față de sine însuși, nu trăiește decât în și din moartea propriei imediatități." (3)

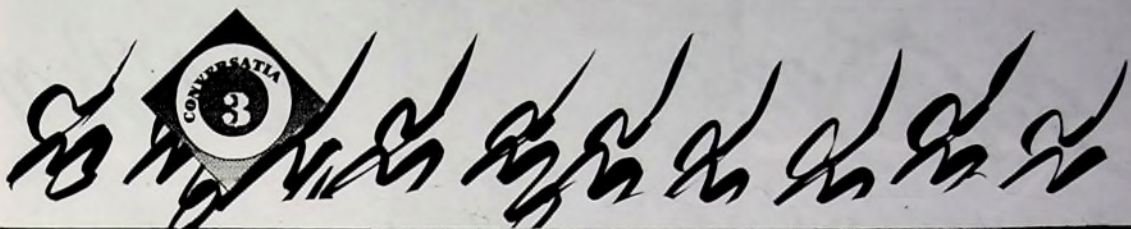
Putem constata că, în discursul filozofic contemporan, lucrurile sînt cuvinte, realitatea este limbaj și deci, ordinea lucrurilor nu este decât ordinea limbajului. Ceea ce antrenează, de altfel, bascularea dintr-un termen în altul, de la

obiect, ca dat exterior, la subiect, ca instanță de decizie suverană, punînd accentul pe relație, ca principiu fondator al discursului filosofic.

Pierre Jean Labarriere, în Discursul despre alteritate, consideră această alteritate drept specifică discursului filosofic: "...alteritatea sensului în rigoarea discursului care provine din tulburarea raporturilor dintre esență și existență" (4) Același autor subliniază, totuși, că orice discurs al libertății se naște dintr-o alteritate, o alteritate relațională, "relațională și relaționantă": "nu există nici o alteritate - cu excepția acelora care refuză să încerce zadarnic să funcționeze prin excludere - care să nu se manifeste în centrul discursului și care să nu-și dobîndească tocmai din aceasta semnificația față de libertate." (5)

Relația cu celălalt nu se realizează de la început, ca fuziune extatică sau cunoaștere, ci ca separare, de unde punerea în chestiune a libertății egologice a individului, văzută ca suferință, ca implorare, căci celălalt este simțit adesea ca un imperativ, ceea ce implică o întreagă etică raportată la aproapele, generată tocmai de invocarea unei responsabilități în interiorul acestei libertăți.

Michel Foucault, în Cuvintele și lucrurile, afirmă că problema aproapelui capătă sens într-o filosofie a finitudinii pentru care "este vorba de a dezvălui condițiile cunoașterii punînd de la conținuturile empirice care sînt cuprinse în ea." (6) Reflecția despre cunoaștere devine astfel întrebarea asupra raportului fondator pe care-l întreține un subiect cu Altul său. Ideea de asimilare, de identificare cu celălalt în procesul cognitiv și comunicațional nu poate decât să ajungă la pretenția cunoașterii ca putere, ceea ce înseamnă sechestrare a celuiialt, pentru a-l reduce la sine. Nu ne vom opri aici asupra problematicii dorinței, care se adîncește înfinit din cauza absenței celuiialt și se umple doar de această prezență în absență. Trebuie, totuși, să precizăm că această problematică distinge termenul de "semen", - diferit de termenii "celălalt" și "aproapele" -, ca termen generic care semnifică, pe de o parte, o limită a singularității noastre și, pe de altă parte, definește trăsăturile generale ale existenței

DE LA ALTERITATE LA DEDUBLAREA CONSTIINTEI

empirice. În sens fenomenologic, termenul desemnează "eidos-ul ființei noastre om: apartenența comună la o altă ordine decât obiectivitatea." (7)

Jean Jacques Rousseau arată cum "a voi să fii" se transformă în "a voi să ai", în *Discurs despre inegalitate* (Gallimard, Pleiade, tome III p. 169-174). A fi și a părea devin două lucruri total diferite, dar în spatele acestei căutări a lui a părea se ascunde, în fond, dorința de a exista ca valoare pentru Celălalt. Trebuie să-l înțelegem pe Celălalt ca fiind ontologic (pentru a-l opune mai clar alterității transcendente), dar trebuie să-l înțelegem pe Celălalt ca depășind ființa. În fond, experiența alterității ne revelează nouă înșine în dimensiunea noastră metafizică, fiindcă această alteritate nu este un rău absolut care strivește visul de unitate și de identitate, ci celălalt este originea primară a realității noastre unice și a infinității noastre.

Gilbert Durand, în *Structurile antropologice ale imaginarii*, vede imaginea ca o neutralizare a alterității, mai precis, nu pe aceea a exteriorității spațiale, ci pe aceea care revelează timpul: moartea, neantul, cărora imaginația le opune afirmarea ființei. Simbolistica imaginației se supune principiului identității și îndeplinește funcția de speranță. Imaginația este, deci, sinteza spațiului și timpului, lectura spațială unui timp dominat și nu muritor, lectura temporală a unui spațiu în care se pregătește venirea a ceea ce este anticipat. În discursul filosofic termenul de Celălalt articulează interferența temelor dorinței și a ființei. Astfel, se pot regăsi cei doi poli tematici ai demersului: de o parte, planul ontologic, incluzând temele ființei, devenirii, dorinței ca marcă a diferenței și, de cealaltă parte, planul antropologic, în care lumea, realul și dorința însuflețesc relația inter-subiectivă. Celălalt ca Absolut și Principiu este mai întâi pol de transcendență reală, dar conține, totodată, în el dubla dimensiune de realitate ontologică și de relație.

Tema Celuilalt este formulată de Heidegger sub forma jocului intramundan: "Singur jocul rămâne: el este lucrul cel mai înalt și mai profund. Dar acest "singur" este totul. Este Unul, Unicul..." (8)

Pe planul sociologiei, problematica alterității dobândește nuanțe specifice în trecerea de la generalitatea filosofică la specificitatea socială. Astfel, alteritatea primară, care apare în orice comunicare se degradează sub forma de dublării conștiinței în raport cu sensul gestual și comportamental. Această formă de alteritate nu mai este de ordinul lui "tu", ci de ordinul lui "el"; ea exclude reciprocitatea, prezența afectivă, plasându-se sub semnul absenței. Sociologi ca Yves Barel sau Gilles Lipovetsky au introdus în analizele lor termenii de "societate a vidului" sau "aerul vidului", căci relația cu aproapele, fie că este directă sau mediată prin alte semne (obiecte, ritualuri), este

percepută mai degrabă ca o absență decât ca o prezență.

Fenomenul de dedublare psihosocială este prezentat ca un proces ambivalent: el este, pe de o parte, proiecția sinelui în afara sa, alienare a sinelui sau creare a unui "exterior" diferit de "interior". Dar în măsura în care este autoreferențial, el este și negarea acestei proiecții sau a acestei exteriorizări. (9) Dedublarea socială ajunge la capăt, la fărîmițarea identității ieșită din această strategie a ritualului social, într-un joc în care nici "realitatea", nici "ficțiunea" nu sînt niciodată de aceeași parte, de exemplu gestul care unește și gestul care separă. Sursa dedublării sociale care marchează începutul modernității este definită ca

"separație între stat și societatea civilă". Dar acest fenomen social își asumă, în același timp, o sarcină paradoxală. Căci dincolo de nevoia de recunoaștere socială, se poate descoperi "căutarea unei transcendente sociale". (10) Termenul desemnează, la urma urmei, tot ceea ce trage sau împinge o societate spre ceea ce ea nu este, sau nu este încă. Astfel, Statul (sau Partidul, Biserica) transcende societatea, interesul general transcende interesele particulare.

Ajungem, astfel, la comparația finală, aceea a fenomenului alterității în societățile totalitare în raport cu alteritatea în societățile democratice. Ceea ce ni se pare a fi caracteristic unei societăți totalitare este schimbarea nevoii de recunoaștere socială în amenințare perpetuă, dincolo de instituțiile și instanțele statului. Prezența securizantă a Celorlalți se transformă într-o perpetuă amenințare inchizitorială. Astfel, Celălalt nu mai este perceput ca instanță de recunoaștere socială, ci mai curînd ca reflectare a propriei noastre alterități. Joc de oglinzi care transformă în teroare sentimentul pierderii identității în raport cu ceilalți. Sursa acestei dedublări este imperativul ce-i apare individului de a se înarma cu două personalități: una publică și supusă (ca formă de omogenizare ideologică), cealaltă privată și dornică de libertate. De fapt, alteritatea vieții individuale se datorează rupturii între ceea ce era trăit și clișeul socio-ideologic determinat de Stat. În acest sens, conștiința alterității individului poate fi percepută ca o mișcare spontană compensatorie care se opune omogenizării sociale. În stadiul actual al societăților care abia au ieșit din totalitarism, individul se vede confruntat cu o dublă problemă: pe de o parte, delimitarea statutului său față de Stat ca instanță legitimatoare mediată prin noile instituții, pe de altă parte, relațiile sale cu ceilalți, care poartă încă amprenta alterității duplicate. E hazardat și arbitrar să oferim soluții pentru ieșirea din labirint, dar e clar că evidențierea publică a responsabilității în raport cu trecutul nu poate fi decât un

Liliana Trandabur-Torchet

continuare în pag. 11

MĂ SIMT BINE ÎN PIELEA MEA

Răspunsuri (selectiv)
I - PENTRU ÎNTREBAREA 1

"Felul în care mă manifest în societate nu mă reprezintă decât în proporție de 50-60 %. Societatea în care trăiesc, în special școala și familia, îmi împiedică manifestarea plenară a personalității și mă constrânge la o atitudine și un comportament ce nu mă caracterizează. De cele mai multe ori trebuie să mă încadrez în anumite standarde. Dacă ies din aceste standarde sînt considerat o persoană anormală." (Ion Sima)

"(...) Manifestările (...) cu caracter negativ, cu timpul, vor dispărea sau măcar se vor atenua în comportamentul individului." (Ioana Pop - încrezătoare în societate)

"În mare măsură, da, deși uneori s-ar putea să exagerez, dar aceasta doar din dorința de a mă amuza." (Adrian Neamțu)

"(...) Uneori însă trebuie să existe o dedublare a personalității (...), în funcție de societatea în care mă aflu îmi schimb comportamentul. Dacă societatea este luată în sens general, atunci consider că deseori "masca" este preferabilă." (Horia Banciu)

"1. Eu nu mă "manifest" în societate, eventual mă comport, am un anumit c o m p o r t a m e n t .

2. După părerea mea, toată lumea poartă o mască în societate. Nu poți să-ți descoperi eul adevărat, deoarece întotdeauna mai rămîne o parte din "el" pe care nu o poți împărți nici măcar cu cei mai buni prieteni." (Kori Andrea)

"(...) pe de altă parte, personalitatea este menținută prin capacitățile în individuale, care constituie pentru individ linia de plutire, față de "mască", care presupune un intens joc de teatru (...)" (Daniel Epure)

II - PENTRU ÎNTREBAREA 2

"Cred că da. (...) Aceasta ar duce însă la modificarea mersului firesc al lucrurilor. Ar fi ceva similar unui joc de șah în care tura ar prelua, de exemplu, rolul nebulunii sau regina locul regelui etc." (Monica Crașovan)

"Nu cred că există vreo persoană perfectă, așa că mai bine rămîi cine ești și încerci să te transformi pe tine conform aspirațiilor, dorințele, să devii, să atingi idealul - omul model." (Vigh Melinda)

"Uneori am senzația că dacă aș fi în

n t r e b ă r i

1. Felul în care vă manifestați în societate vă reprezintă sau este doar o mască?

2. V-ar plăcea să vă știți în locul unei alte persoane? Care și de ce?

3. În ce măsură răspunsurile la întrebările anterioare vă ajută la cunoașterea și afirmarea propriei personalități?

Michael Jackson

locul unei persoane aș putea să fac mai bine ceea ce ea a făcut mai puțin bine, dar în general mă simt bine în pielea mea și nu mi-ar plăcea să constituie conținutul

alteia." (Adrian Neamțu)

"Toată lumea ar dori să devină star, precum și bogat. Dar nici această viață nu e așa ușoară după cum pare.

Nu aș dori să mă simt în locul altei persoane. Sînt mulțumită cu situația mea actuală." (Kori Andrea)

"Cred că ar trebui să fim mulțumiți cu ceea ce avem și să nu alergăm după ceea ce nu avem sau mai bine zis credem că nu avem." (Monica Purice - cit stoicism!)"

III - PENTRU ÎNTREBAREA 3

"La cunoașterea propriei personalități, poate. Consider însă că în afirmarea personalității relevant este modul de comportament (...)

Nu știu în ce măsură ar fi dispuși să răspundă la prima întrebare cei ce trăiesc

ascunși în spatele unei măști." (Monica Crașovan)

"Cu nimic. Aceste lucruri le-am descoperit mai devreme." (Daniel Cucu)

"Dacă considerați cunoașterea și afirmarea personalității noastre realizată (parțial) prin două întrebări, atunci cea mai bună soluție pentru viitor pare, într-adevăr, a fi în locul unei alte persoane." (Daniel Epure)

"În măsura în care sînt corelate cu altele." (Adrian Cadar)

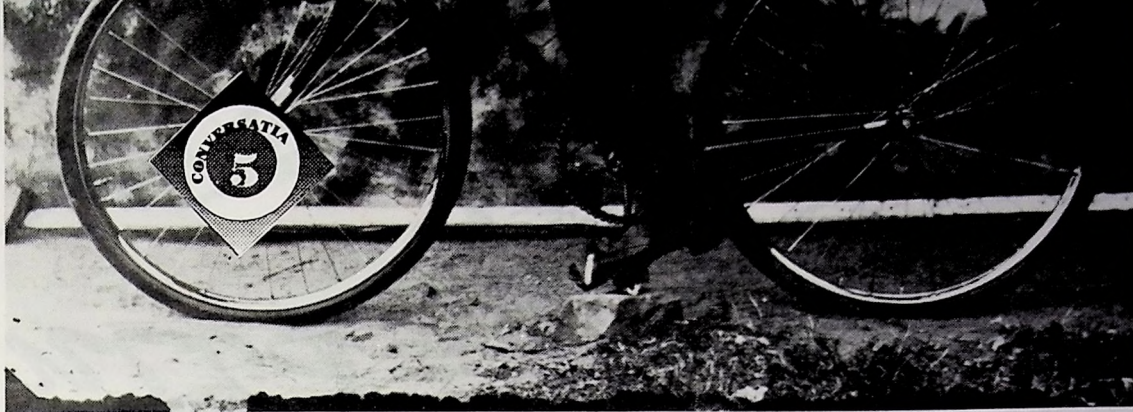
"Nu-mi pun prea multe întrebări în legătură cu personalitatea mea, ceea ce, recunosc că nu e tocmai bine." (Monica Purice)

COMENTARIILE (referitoare la întregul set de răspunsuri, din partea a 30 de subiecți)

Întrebarea a treia pare scoasă din "gîlgîirea armonioasă" a epocii decedate. E vorba însă de o capcană, căci nu vedem cum s-ar putea ajunge la afirmarea propriei personalități răspinzînd unor întrebări, oricare ar fi acestea, înlînite în paginile unui biet test falsificat de doi tineri de 18 ani. Am dorit să urmărim sinceritatea reacției unor persoane care se mișcă în mediul liceenilor, puse în fața unei întrebări lipsite de orice virtuți, de o platitudine dezarmantă.

În general, pe ansamblul testului, rezultatele au fost neașteptate și dezamăgitoare, lipsite de orice fior de "nebulnie" tinerească, arătînd resemnare prematură. Acest fapt se datorează, cu siguranță și sechelelor unei educații nivelatoare și conformiste, care persistă și astăzi. Răspunsurile date au mers pe același refren, încercînd să evite orice tonuri neconforme cu o morală a mediei. Îngrijorătoare este voluptatea complacerii în situații "călduțe", împăcarea cu sine și cu actualele stări de lucruri, lipsa puterii de a-și imagina schimbările și de a acționa în vederea înfăptuirii acestora. Dominantă răspunsurilor a fost tendința spre entalpie, căci o posibilă entropie ar putea dauna imaginii de "Bobo mic și dulce" pe care fiecare vrea s-o construiască în jurul său. Imaginea rotundă pare a fi agreată de o mare parte a tineretului, fiindcă ea concordă cu codul de valori al unei societăți adulte

Handwritten signature or scribble in the top right corner.

prea prinsă cu dezamăgirile cotidiene pentru a aprecia tendințele centrifuge sau de sfărîmare a acestui cod.

Se observă o "nețărmitură încredere" în forța terapeutică a societății, deși, paradoxal, aceasta este privită ca o entitate abstractă, ignorîndu-se faptul că este formată din indivizi, care, la rîndul lor, sînt puși în fața aceleiași probleme a afirmării proprii personalități (nu mai lipsește decît încrederea în "cîrmaciul conducător", căci, nu-i așa, societatea noastră este o societate "de bine"). Cel puțin deocamdată, nu există nici un "dubiul de îndoială" în această privință. Societatea va eradică prin propriile mecanisme, în această viziune utopică, orice încercare a

atrăgătoare decît cea a tinerilor. Mă simt mult mai bine cu cei tineri; am senzația de infuzie de sentimente proaspete, pure și atât de diverse. Simt că există o cale de comunicare între mine și ei, fie explicită, fie implicită, că nu sînt izolată (din cauza distanței în ani sau a celei dintre "catedră" și "bancă"). Între adulți, reușesc mai greu să comunic. În ultimul timp, mă simt din ce în ce mai izolată ca mod de gîndire, ceea ce nu mă deranjează." (Doamna prof. Ana Iuga)

Pe lîngă toate celelalte, ne-am lovit de o înțelegere eronată, unilaterală a punctului 2 (parcă s-a mai întîmplat altădată și cu punctul 8!). Punînd această întrebare, noi ne-am referit la idealul unei poziții

nu văd de ce aș dori să fiu "altfel" sau să mă simt în "locul" cuiva anume, sîrîn de firea mea." (Adrian Cadar - sublinierea din final ne aparține.)

Apare ca evidentă stăpînire a aproximativ a limbii române de către subiecți (care nu sînt dintre elevii slabi!). Exprimarea este greoaie, limba mînuită parcă cu cazmaua. Acest lucru este, poate, și o consecință a tendinței înspre tehnicizarea limbajului, ceea ce elimină asociațiile firești dintre cuvinte. Credința generală pare a fi aceea că un limbaj standardizat (cu multe cuvinte folosite aiurea!) asigură un mai mare prestigiu discursului (răspunsurile su fost, în majoritate, foarte dezvoltate).

Prînce

individului de a o "fenta", de a se sustrage unor norme comportamentale imuabile. Un singur subiect din cei 30 ai testului are sentimentul că școala și familia ("societatea de laborator") îl împiedică să fie el însuși. Oare tinerii nu se simt constrînși de societate? Așa s-ar părea. Dar opinăm, fiind familiarizați cu mediul, că e vorba de lipsa timpului sau/și a puterii de conștientizare a existenței unor structuri constrîngătoare. Fiind obișnuit cu întunericul, și se pare că e lumina.

Se pare că unii adulți au mult mai puțină încredere în societate și caută refugiu tocmai în acele caracteristici pe care tinerii ezită să le recunoască drept definitorii pentru propria condiție: "În general, societatea adulților mi se pare mai puțin

sociale conforme și benefice propriei personalități, fără a ne gîndi la dizlocarea individualității. Diferența între cele două abordări este identică cu divergența dintre poziția pythagoreico-platonică a unui suflet transmigrator capabil de anamneză și poziția sufletului orb, inconștient de șirul încarnărilor în care este integrat. Modul de considerare a întrebării denotă o mulțumire adîncă în fața propriului caracter și o teamă ancestrală față de orice posibilă corectură adusă acestuia din interior sau exterior: "Nu, nu cred că mi-ar plăcea să fiu "altul", deoarece în general sînt mulțumit de mine, de felul meu de a fi, în relațiile cu cei din jur. Din alt punct de vedere, cred că originalitatea este o trăsătură pozitivă a fiecărui individ și deci

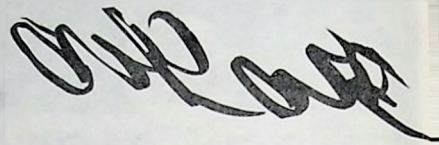
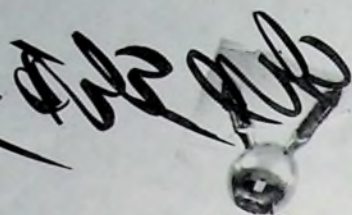
Dar cea mai șocantă concluzie este impresia de recunoaștere a unilateralității și conformismului propriei personalități, pe care le-am analizat deja în extenso.

Nu știm în ce măsură acest test aduce clarificări în cunoașterea spiritului tinerilor, dar sperăm că nu va fi considerat un simplu joc gratuit. Cum spunea devisa Ordinului Jaretierei: "Honni soit qui mai y pense !"

CIPRIAN VĂLCAN
EMANUEL SOCACIU

*Adnotările ne aparțin.

Ortografia și punctuația citatelor sînt originale; am marcat cu (...) pasajele "sărite" din motive de concizie și spațiu.

LUCA

indem al Doamnei de Saint-Ange, celui mai mobilizat Imperativ din literatura franceză - "Foutons! foutons! foutons!" - îi răspund innumerabili "Je Decharge! je decharge! je decharge!" indicatori de jubilară semănați peste tot...

Este limpede că un astfel de text, scris în cel mai curat stil pișulian, nu suportă comentarii sau analize. El se citește. Se recitește într-o bibliotecă unde al la îndemână cărțile filierei "stilematice", care va să zică Lautreamont, Kirkegaard, Mallarme, Bataille, Blanchot, Roussel, Artaud, Jarry...

Altceva este "celălalt", adică stilul lucasian, care poate fi tradus și comentat. "Problemul" este că cele două tipuri de stileme sînt de cele mai multe ori diseminate în aceeași textură, ceea ce obligă cercetătorul la selecția unor fragmente strict lucasiane de factură teoretică. Sub acest ultim aspect, "lumea a treia" - cea popperiană, bineînțeles - este populată cu progenituri născute din alianțele și diputele a patru termeni "fundamentoși", doi aparținînd morfologicului (pleonasmul și oximoronul), iar doi sintacticului (tautologia și paradoxul), quartet teoretic ce este reluat persuasiv cu intenția explicită de a ne convinge despre necesitatea depășirii pleonasmului de către oximoron și a tautologiei de către paradox. Această operație de transcodare reprezintă de fapt proiectul teoretic pe care Luca i-l propune lui Pițu din dorința de a realiza astfel "naveta esențială" dintre cei patru termeni prin "manipularea cheii hermeneutice". Autorul își vinde "metodul", afirmînd că pornește de la un "oximoron-model" pe care "il dă peste cap", răsturnîndu-i termenii, ca să creeze un nou oximoron-patent Luca - cu care va lumina un alt text, într-un anume spațiu transtextual...

Genul proximal sub a cărui egidă navetează cele patru figuri retorice este un vechi cuplu teoretic referențial, respectiv identitatea (idem) și alteritatea (aliud) care funcționează reversibil în patru mișcări strategice: "asimilarea asimilabilului" (abolirea alterității), "asimilarea inasimilabilului" (identificarea cu celălalt), "inasimilarea asimilabilului" (coexistență dialogală) și inasimilarea inasimilabilului (recunoașterea alterității celuilalt).

"Gilceava lui idem cu aliud" este așadar, o bătălie hermeneutică între limbajul pontifical reprezentat de către

PITU

pleonasm și tautologie (gîndirea serială, limbajul de lemn, redundanța sensului etc.) și limbajul oximoronic-paradoxal încărcat cu potențialități ce au capacitatea de a exploda conotații cu multiple posibilități de interpretare. Așa se face că în sistemul lucasian se produce întîlnirea, deloc întîmplătoare, dintre umbrela Als-Ob-ului (Vaihinger) cu mașina de cusut "obiecte inexistente" (Meinong) pe masa de disecție a Patafizicii, înțelegă mai ales ca "disciplină a soluțiilor imaginare"; bineînțeles, totul supra Luca plus Pițu, ca numitor ieșit din comun(a) Cajvana.

Cit privește "sentimentul românesc al urii de sine" sau, cu alte cuvinte, falsă dispută dintre Cioran și Pițu (moderator Luca), nu-i greu de constatat cum cajvanianul îl urăște cu dragoste pe rășinărean sau, aplicîndu-i "metodul", dînd peste cap oximoronul-model, obținem că îl iubește cu ură, oximoron viceversat cu care luminează trei texte "autoanalitice și sporovăitoare" în care spațiul transtextual este lumea carpato-danubiană, iar valahii moderni sînt personajii scăpate din trei opere literare: ale lui Budai-Deleanu, din care se trage "sentimentul acut al țiganiadei naționale", ale lui Eminovici, din care provin "fonșii, bilbitiții, labagii fără git, parlamentarii și alți necari", iar din Caragiale rezultă cei cu "sentimentul românesc al farsei", ce-s pe undeva, la mijloc între țigănie și inutilitatea extraordinară, demnă de premiul Nobel pentru eșec, unde pot fi încadrați și "exaltații cioranieni"...

Dar noi, exaltații pișulieni (pe bune), noi pe unde ne cobilțim?

În continuare, recitiți pe îndelete "texticoarele" preferate...

Gheorghe Săbău

"NOTULĂ"

În urma lecturilor "cu voce tare" de la întîlnirile de joi ale grupului INTERMEDIA (atelierul "KINEMA-IKON" și "CONVERSAȚIA") s-a acceptat în unanimitate denominațiunea de "cartea anului '91."

Cartea anului 1991: "Sentimentul românesc al urii de sine"

Desfid pe oricine susține că este capabil să facă o analiză pertinentă la textele pișulene. Singurul "comentariu" posibil este mimesis-ul pur: reiterarea scriiturii originale!

Și totuși există o "șansă" pentru profesioniștii recenziei, dar cu condiția acceptării distincției dintre stilul lucasian și cel pișulian.

În continuare, trebuie recunoscut faptul că stilul pișulian este incomentabil, intraductibil și înimitabil. fiind vorba de un idiolect al cărui specific constă din supradeterminarea ludică a conotațiilor lingvistice și a combinațiilor sintagmatice - un fel de himere sintactice în sensul leibnizian de "obiecte inexistente constituite din părți reale". Cum poți comenta "notulele" sau "gîndemele" de genul: "Eliberarea împrumută calea orgasmului. Dacă omul sadian este nelndoielnic un "homo ludens", nu-i mai puțin adevărat că se ejaculează des și mult în universul genetic al Divinului Marchiz. Coșopeneala nu-i niciodată, acolo, un scop în sine; rostul ei e să fasoneze un epuizator de energie, un slobozitor de "logos spermaticos", un "homo ejaculans". Triplului și năbădăosului

"ROMEO SI JULIETA"

cu trupa

ANTONIN ARTAUD, ASCONA, ELYETIA

Florin Didilescu în dialog cu domnul **MICHEL POLETTI** - marionetist și director al COMPANIEI TEATRALE ANTONIN ARTAUD

Florin Didilescu: - După turneul prin țara, care ar fi părerea dumneavoastră despre teatrul de marionete de la noi?

Michel Poletti: - Din cele 12 spectacole pe care le-am văzut la festivalul de la Botoșani, am remarcat două: unul din Baia Mare, conceput și susținut de o singură persoană și altul din Botoșani, pe un text inspirat din scrierile poetului dumneavoastră național. În rest, producții destul de comune, comerciale.

F.D.: - Dar, din discuțiile cu confrății români, M.P.: - Peste tot pe unde am fost lumea se plîngea de lipsa mijloacelor tehnice...

F.D.: - Vă asigur că este o problemă reală...

M.P.: - După părerea mea, nu asta-i problema. Problema este că multă vreme teatrele de marionete din România n-au ieșit dincolo de frontiere pentru a vedea și altceva, fiind lipsite de elementul de referință. În plus, mai este și chestiunea lipsei de motivație. După model sovietic, s-au creat și aici trupe mamut (350 de persoane la Moscova, 50-55 la Cluj sau la Botoșani). În toată lumea, și de foarte multă vreme, trupa de marionete înseamnă o familie, două-trei persoane care-și ciștigă existența din această muncă. Personal, nu văd cum o trupă de 55 de persoane poate continua să existe în formula asta și, ca să folosesc o expresie foarte la modă la dumneavoastră, să treacă la economia de piață. 55 de persoane înseamnă, în mod obligatoriu, subvenții de la stat, o organigramă stufoasă și care mi se pare contrară spiritului teatrului de marionete.

F.D.: - Pentru moment, ideea aceasta e greu de acceptat. Vedeți vreo soluție în condițiile diminuării subvențiilor de la stat?

M.P.: - E adevărat că întreaga Europă trece printr-un moment de criză, care nu cruță nici teatrul de marionete. Cu toate acestea, cred că viitorul aparține trupelor mici, cu oameni motivați în munca lor. Ca să supraviețuiești în condițiile diminuării ajutorului material al statului și, implicit, în condițiile unei autonomii sporite, nu există altă soluție decât trupele mici și spectacolele bune. Rețeta e verificată. Dar oamenii vor trebui să muncească mai mult. Ați văzut, noi trei facem aici totul: descărcăm, montăm, jucăm, apoi demontăm și iar încărcăm. Eu conduc

camioneta, eu țin gestiunea. Acasă lucrez 18 ore pe zi. Nici nu s-ar putea altfel. La dumneavoastră, oamenii lucrează bine, dar după trei ore sînt oboseți și nu mai au același randament. Chiar și tehnicienii, după cîteva ore dau impresia că sînt oboseți.

F.D.: - Oare dumneavoastră găsiți o sursă reală de energie într-o altă relație dintre om și marionetă?

M.P.: - Vedeți, în concepția mea marionetistul își creează singur întregul spectacol, de la text la decor, marionete etc. și este, mai mult decît actorul, singurul răspunzător pentru tot ceea ce face. Și aveți dreptate, vă spun sincer, în România m-a frapat un fapt: există o anumită rețineră, ca să nu spun jenă, de a fi numai marionetist. Toți cei cu care am vorbit mi-au fost prezentați sau s-au prezentat ei înșiși, ca actori. Nici unul nu s-a declarat păpușar sau, înă română, marionetist. Eu nu sînt actor și încăodată n-am susținut lucrul acesta. Chiar și pe neșapotel meu stă scris "marionetist" - și nu mi-e deloc rușine de asta. Raportul dintre marionetă și actor, la dumneavoastră, mi s-a părut fals. Să gîndești astfel: "lucrez cu marioneta, dar dusînt cel important", nu-i corect...

F.D.: - După modul cum ați abordat textul și după felul în care s-a desfășurat spectacolul, mă așteptam la un alt final...

M.P.: - E a doua oară cînd montez "Romeo și Julieta". Prima variantă a fost o versiune cu o pronunțată tentă politică. Romeo și Julieta, doi tineri angajați în lupta politică, firește, fiecare în altă tabără. Erau alte vremuri și viziunea mea corespundea epocii respective. Atunci am optat pentru un final fericit. În prezent, asistăm la un fenomen evident, cînd teatrul e "pe ducă". Experiența mea personală mi-a dovedit însă faptul că ori de cîte ori teatrul era în derivă, marionetele își recăpătau locul bine meritat.

F.D.: - Să înțeleg din asta că opțiunea dumneavoastră pentru finalul clasic se leagă de criza actuală a teatrului?

M.P.: - Într-un fel, da. Singurul lucru pe care-l pot face acum, cînd experiențele teatrului avangardă, cele ale teatrului absurdului sau ale celui politic s-au

epuizat, este să revin la surse.

F.D.: - Pentru oamenii de zece patru români, aceasta a fost, vreme îndelungată, formula salvatoare: recitirea clasiceilor.

M.P.: - Cu o deosebire, poate: eu nu pretind că povestesc altceva decît Shakespeare, dar ceea ce mă preocupă este să povestesc pentru zilele noastre. Spectatorul de azi, - sclavul televiziunii și al muzicii, nici unele de foarte bună calitate -, nu mai vrea și nici nu mai poate să urmărească drama shakespeareiană în întregime. De aceea am optat să-lajut pe spectatorul de azi, comod și grăbit, prin simplificarea maximă a textului. Textul ca purtător de dramă trebuie păstrat, dar redus la esență.

F.D.: - Și, implicit, trebuie căutat spectacolul...

M.P.: - Așa este. De aceea imbin toate mijloacele de exprimare artistică: muzica, pantomima, cîntecele, acțiunea, imaginea, lumina.

F.D.: - Care este publicul pe care l-ați avut în vedere cînd ați conceput spectacolul?

M.P.: - În principiu, adulții. Dar spectacolul acesta s-a jucat, într-o formulă simplificată,

și pentru copii. Cu același succes. Însă adevăratul succes l-am trăit după ce am constatat că "Romeo și Julieta" a prins chiar și la adolescenți, știut fiind că aceștia se consideră prea mari pentru un spectacol de marionete.

F.D.: - Ce impresie v-a făcut publicul român?

M.P.: - Se simte că la dumneavoastră există o mare disponibilitate sufletească pentru receptarea spectacolelor de teatru. Am constatat că spectatorii români nu vin la teatru numai ca să se amuze, ci și pentru a trăi emoții mai profunde.

F.D.: - Venirea dumneavoastră în România este legată de festivalul pe care-l organizați la Ascona?

M.P.: - Am venit nu numai să jucăm, ci și ca să găsim două-trei trupe pe care să le invităm la Ascona, în septembrie. E primul pas spre un dialog pe care am dori să-l continuăm și în viitor.

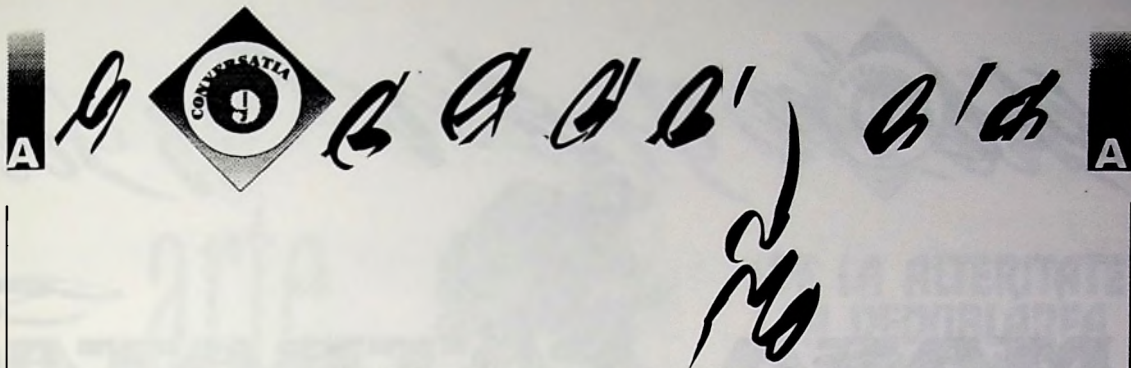
PARAFRAZĂ LA UN TEXT DE ZHUANG ZI

P
R
O
M
U
L
U
S
c
o
m
p
u
s
ă
d
e

"DE FAPT, FIECARE FIINȚĂ ESTE ALTUL ȘI FIECARE FIINȚĂ ESTE EA ÎNSĂȘI.
ACEST ADEVĂR NU SE VEDE PORNIND DE LA CELĂLALT, DAR SE ÎNȚELEGE PORNIND
DE LA SINE ÎNSUȘI."

(ZHUANG ZI)

Mitgefühl

*"A avea compasiune, afecțiune în viața cotidiană, ce vrea să spună asta? (...) Când reflectăm bine asupra naturii compasiunii * și iubirii, observăm că iubirea și compasiunea ajung să ne elibereze de noi înșine și să ne facă să trăim în celălalt.*

E un minunat mister al existenței noastre faptul că noi sîntem capabili să resimțim compasiune și iubire. Facultatea de a dăruii iubirea și compasiunea este, poate, manifestarea obișnuită a conștiinței normale cea mai în măsură să convingă specia umană de esența divină a existenței.

De obicei, sau sîntem conștienți de propria existență în sinea noastră, sau sîntem conștienți de lume, pe care o percepem cu ajutorul simțurilor sau o înțelegem prin inteligența noastră. Dar nici o inteligență, nici un ochi nu poate privi într-o inimă umană, în interiorul unui suflet uman. Căci acest suflet își ține închise propriile suferințe și bucurii în ungherele cele mai intime. Ar trebui deci să ne pară tuturor minunat și misterios că ne putem adînci noi înșine în sînul altui suflet, în viața acestuia, cu durerile și bucuriile sale."

Rudolf Steiner,
Helsingfors, 6 aprilie 1912

*cuvîntul german Mitgefühl (n.tr.)

JNSUPORTABJLA USURJNȚĂ A FJJNȚEJ

M Toate limbile născute din latină formează cuvîntul compasiune cu prefixul "com-" și rădăcina
I "passio" care, la origine, înseamnă "suferință". În alte limbi, în cehă, de exemplu, în poloneză, în
L germană, în suedeză, acest cuvînt se traduce printr-un substantiv format cu un prefix echivalent urmat
de cuvîntul "sentiment" (... în germană: Mit-gefühl...).

A În limbile derivate din latină cuvîntul compasiune înseamnă că nu poți privi la suferința altuia
N cu sine rece; altfel spus: există o anumită simpatie pentru cel ce suferă. Un alt cuvînt, milă în definiția
franceză, pitié - n.tr/ (în engleză pity, în italiană pietà etc.) sugerează chiar un fel de indulgență față de
ființa în suferință. A-ți fi milă de o femeie înseamnă a fi mai puternic decît ea, a te apleca la ea, să cobori
pînă la ea.

K De aceea cuvîntul compasiune inspiră, în general, neîncredere; el desemnează un sentiment de
U mîna a doua, care nu-are prea mult de-a face cu iubirea. A iubi pe cineva din compasiune nu înseamnă
a-l iubi cu adevărat.

N În limbile care formează cuvîntul compasiune nu cu rădăcina "passio-suferință", ci cu
D substantivul "sentiment", cuvîntul este folosit aproape în același sens, dar cu greu se poate spune că el
semnifică un sentiment de proastă calitate sau mediocr. Forța secretă a etimologiei sale pune cuvîntul
E într-o altă lumină și-i dă un sens mai larg: a avea compasiune (co-sentiment) înseamnă a putea împărtăși
R cu celălalt nefericirea, dar și a împărtăși cu el oricare alt sentiment: bucuria, angoasa, fericirea, durerea.
A Această compasiune (în sensul de Mitgefühl ...) înseamnă deci cea mai mare capacitate de imaginație
afectivă, arta emoțiilor telepatice. În ierarhia sentimentelor, acesta este sentimentul suprem.

fragment din partea I

(*La légèreté et la pesanteur*), capitolul 9, p.36-37.

traducere: PAUL FUNARIU

MASA PATRATA

(La 31 martie, revista "Conversația" a împlinit doi ani de apariție aventuroasă. I-am provocat pe colegii mei de redacție cu câte o întrebare, așa, despre NOI, - și, spre surprinderea mea, ei au răspuns... Pe Liliana, care e - încă - în Charleville, orașul lui Rimbaud, o s-o fac prezentă printr-o bucățică de scrisoare.)

L.H.

- Viorel, tu care "revelezi" tot timpul, ce mai răzbate pînă la tine, în camera obscură, din "zgomotul și furia" celorlalți?

V.S. - NIMIC.

- Dragă Simulov, simulezi. Oricum, de noi nu scapi...

Bibi, vrei nu vrei, fără de tine "Conversația" n-ar fi ceea ce este. - acel "obiect" care unora le place, altora le sîmtește "off"-ul. Dar, de fapt, TU cu cine "conversezi"?

I.O.S. - Cu seriozitatea, dar nu e bine. Modelul este un om care nu mai e, profesionistul care mi-a marcat adolescența și din cauza căruia am avut și de suferit - Corneli Chiriac.

- Da. Ești prea serios, nu e bine, nu e bine. Ia exemplu de la Tică: Domnule patron de la "Poudique", pe cînd o nouă caragialiadă, cu "noi și ai noștri"? Îmi pare că rolul pe care-l joci de la o vreme e teribil de obositor...

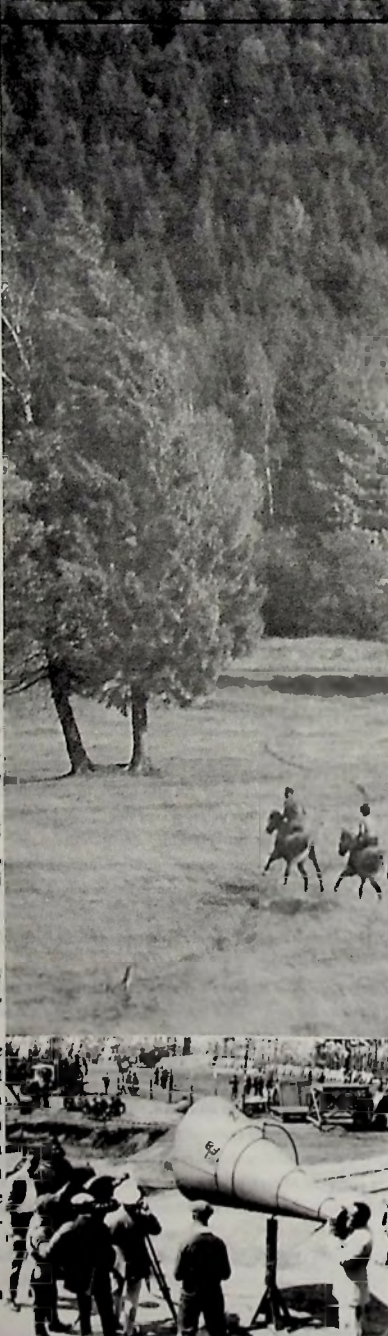
I.N. - Noua caragialiadă cu vechii actori va avea loc în vestitul teatru de la Căpîlnaș, unde mă va duce rolul de patron (cel mai lung rol - din 14 septembrie '90...)

- Amice, și-ai făcut-o cu mîna ta. C'est toi qui l'a voulu...

"Ochiul care vede tot" al fotografului cred că nu are prea multe de spus. Poate ne faci, mai bine, o "fotografie de grup".

F.H. - O fotografie de grup, în condițiile în care jumătate din grup este răspîndit prin țară sau în afara ei, ar fi o adevărată performanță, pe care nu cred că aș putea să o ating... Mai degrabă m-aș opri asupra unui grupaj de fotografii, care ar fi nu numai ochiul care vede, ci și cel care spune totul, - Idee pe care sper să o realizez într-unul din numerele viitoare.

- "Urăsc fotografiile, aceluia luda ai lumii făcuți din bucăți de hirtie pătrate..."

Nu te speria, l-am citat pe Andrei Codrescu, despre fotografie -, așa, în paranteză ...Domnule Săbău, cum vă simțți ca EU ("centru iradiant") al acestui grup? Impresia mea este că reușiți acest lucru de atîția ani tocmai fiindcă sinteți o personalitate "discretă", care se estompează, pentru a lăsa loc liber de manifestare celorlalți...

G.S. - Întrebarea conține și răspunsul adecvat, mai puțin sintagma "centru iradiant", care intră în contradicție cu ideea de "personalitate discretă". Ori laie, ori bălaie. Sau, ca să fiu sincer, e și laie și bălaie, deoarece Eul = laie, adică, așa cum spui, mă "estompez" (nereflexiv), considerînd că un "mentor" nu este eficient într-un micro-grup și, la urma urmei, nu are nici un haz; Celălalt = bălaie l-ar reprezenta, în această situație, pe omul cu vocație (pe care o ține ascunsă...) de eminență gris-fonce, oricum o tendință cel puțin dys-grațioasă pe care încerc s-o deturnez spre ocupații extramundane, cum ar fi golumbofilia - și altele...

- Da, văd că ați luat-o pe calea paradoxului, și așa am ieșit și eu basma (ceva mai) curată dintre ițele întrebării... Și acum, e rîndul tău, Marcela: ca "secretară a domnului Săbău", ce ai nota în "registru" tău despre atmosfera (fumeagoasă) a CLUB-ului nostru, acum, în aprilie '92, seara?

M.M. - Mi-e tare bine. Mie-mi place! Deși nu mai fumez ... regret...

- Fără regretel... Să trecem la chestii mai serioase. Dorine, eu îți zic "filosoful grupului", fără ironie. Te recunoști în "sintagmă", vorba domnului G.S.?... Ce crezi că ar zice domnul Socrate despre noi, cei care de doi ani tot "conversăm" (cu "estompările" de rigoare)?

I.G. - Zicala ta-i adevărată huiduială-n ghilimele!

Bravos, merci! NU!

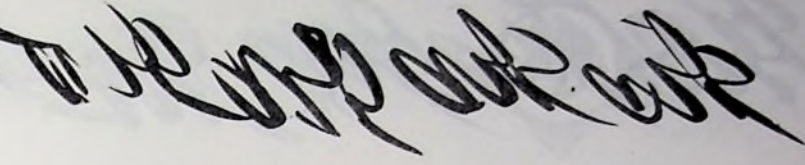
Cit despre Socrate VS grup, îl citez: "Băieți, sau vă recoltați o < idoliță >, sau beți cucută, altfel vă < cucuterizați > de atîta ConversațieTATE!"

- Am priceput. Nici tu, Socratele grupului, nici eu Georges Sand(a). (Vezi că ne-am molipsit de la "Luca și Pițu"...)

S-o citez mai bine pe Liliana de Charleville (Paris, c'est finil!), care, devenită

arte

TORCHET, TRANDABUR-izează în continuare:

L.T.T. - "Mă bucur că v-ați hotărât, în sfârșit, să puneți capăt harababurii din redacția "conversațională": era deja cazul!(...) Enfin, sper ca 1992 să fie mult mai fertil decât anul trecut... M-a amuzat felul în care ați pus problema în redacție despre"

Ce spui, Florin? Cum o să fie 1992? Tu, ca președinte al CDSA, trebuie să știi! De altfel, e momentul să-mi răspunzi la o altă întrebare: cred că ești singura persoană "înghițită", după revoluție, de grup; ba chiar ai fost ales președinte al clubului: cum își explici fenomenul?

F.D. - Nu știi dacă am fost, într-adevăr, "înghițit" de grup. Aș zice mai degrabă că v-am stat în gît și atunci m-ați ales președinte. Al clubului, bineînțeles. Mișcarea e clasică și am văzut-o și la case mai mari. Adevărul e că am fost unul dintre pușinii care au perseverat, suportîndu-vă. Relația mea cu fiecare? România pare mai guvernabilă decît voi. De ce insist? Pentru că, cu toate cîudățeniile și orgoliile voastre, îmi sînteți dragi. Și poate pentru că, într-o zi, și voi și vremurile, o să mă lăsați să fac ceea ce mi-a plăcut dintotdeauna. Despre DEMISIE, nici vorbă! Atenție, deci, pe cine votați la viitoarele alegeri!

-În privința "înghițitului", ce mai, ești deja asimilat. Dar ne-ai atins la punctul sensibil - chit că-și sîntem dragi! -, aici, în final, cu alegerile, cu politica...Știi, în ultima vreme, noi - cu computerele, cu textele... Călin - știu eu de ce te-am lăsat la urmă -, spune-mi, te rog, cine este "eu" și cine "celălalt" în textele "psihedelice" pe care le compui?

C.M. - dragă Ligia, pentru că mă rogi, îți (ră)spun(d) că:

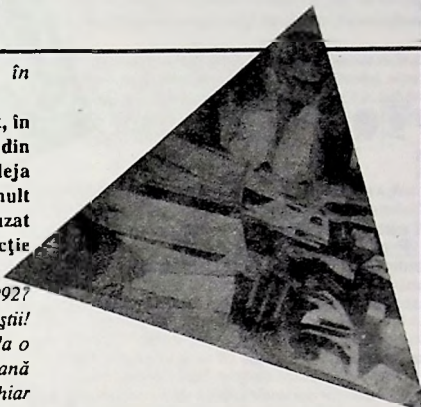
1. textele pe care le compun nu sînt psihedelice.

2. cine este, cine este?

(ar fi simplu să divaghez flaubertian și să mă recomand în final, cun am făcut-o acum cinci

ani la Bufetul Tractorul, cînd un necunoscut mi-a devenit brusc cunoscut, în urma Infor-

mației că el este Boxerul FERII și

eu, politico, i-am mărturisit că mă numesc Vasile Cârlova.)

3. în manuscrisul EPIGONACII (manifest & mii de scuze) se face senzaționala dezvăluire:

Qui s'excuse, s'amuse,
Sa Muse m'accuse.

deci, Ligia, spune-mi, te rog, cine este FERII și cine Vasile Cârlova, că ne-am amuzat destul.

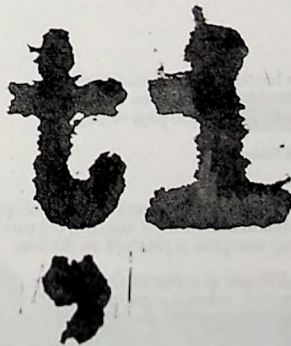
L.H. - ...că ne-am amuzat destul ..., dar eu îți răspund, serios:

voi sînteți FERII, că m-ți făcut K.O., în "conversație", iar Vasile Cârlova, après tout, am rămas eu. Vorba trubadurului:

"Într-un oraș ce nu-l știu spune

Căzu, cîndva, o ploaie- anume..."

Joi, 2 aprilie 1992

DE LA ALTERITATE LA DEDUBLAREA CONȘTIINȚEI

urmare din pagina 3

prim pas. Căci, dacă pentru individul occidental căutarea identității trebuie să depășească atrofierea sentimentului de apartenență la o colectivitate, individul societăților abia ieșite din totalitarism e obligat, dimpotrivă, să depășească spiritul colectivizat înrădăcinat în mecanismele gândirii sale indoctrinate cu valorile comunitare. Totuși, odată încheiată epopeea exaltantă a libertății, libertatea se revelează a fi o stare angoasantă pe care o ocolim construind metereze în fața neantului pe care ea îl dezvăluie și, totodată, îl cheamă. Atunci jugul tiraniei pare, uneori, mai puțin apăsător decît vârtejul eliberării. Ceea ce apropie, totuși, condiția individului occidental de semenul său ieșit dintr-un sistem totalitar este amenințarea oboselii "metafizice", vecină cu nihilismul care atomizează valorile instituite prin tradiție și determină o revalorizare prin comparație.

NOTE

- 1) Michel Foucault, Les mots et les choses, une archéologie des sciences humaines, N.R.F., Editions Gallimard, 1966, p.15
- 2) Maurice Merleau-Ponty, Sur la phénoménologie du langage, în "Signes", p. 121
- 3) Pierre Jean Labarriere, Le discours de l'altérité. Une logique de l'expérience, P.U.F., Paris, 1983, p.336,337
- 4) Op.cit., p. 97-98
- 5) Op.cit., p. 334
- 6) Michel Foucault, Les mots et les choses, p. 329
- 7) vezi Claude Lavaud, Le tiers retrouvé: pour une logique de l'altérité, Presse Universitaires de Bordeaux
- 8) Martin Heidegger, L'Être, le fond et le jeu, dans "Le principe de raison", traducere din limba germană de André Pseau, prefață de Jean Beaufret
- 9) cf. Yves Barel, La société du vide, édition du Seuil, (1984), Paris, p. 230
- 10) cf. Yves Barel, Op.cit., p.255

The Continuing Story

In care Autorul găsește un Glossar, prilej să ofere (cu delicatețe) spre lectură **alte istorii felurite** unde îl vom întâlni pe Tînărul Nostru despre a cărui apariție am luat cunoștință în numărul 2/1991 pag. 18-19 al neîntrecutei reviste conversația; dar din obligația, altfel obscură de a da explicații, Același Autor încearcă să țină trează atenția Domniilor Lor Cititorii cu un Discurs despre personaje lenese, nu înainte de a afla că John Fowles a spus că muza este o Doamnă care îl face pe un Domn să scrie o poezie

John Fowles a spus că muza este o Doamnă care îl face pe un Domn să scrie o poezie.

Discursul promis. Despre personaje lenese (FataLista sau Conducuța)

Urmare a numărului scăzut de accidente biografice Autorul constată pasivitatea personajelor caligrafiate prompt în Conducuța FataListei. degeaba numele Dânsului este transcris de pe o pagină pe alta în speranța că orgoliul le va fi zgîndărit în vreun fel (vezi nota), dar parcă Autorul e mai breaz! de jenă s-a infundat în **manuscrisul despre neîngăduita tristețe** și-mi inventă trei personaje de melodramă, care ce-mi fac? **discuță:**

"Fiecare din Cei Trei a consemnat într-un fel sau altul tema discuției lor:

**printr-o scrisoare*

**printr-un poem*

**printr-un Jurnal Intim*

le-am propus Celor Trei să-mi cedeze textele spre a le include în acest manuscris,

răspunsul Lor a fost:

**scrisoarea se află deja la Destinatar și cum Expediitorul nu deține o copie, am fost nevoit să aplez chiar la Destinatar care îndatoritor mi-a povestit cu părere de rău cum în graba îndeplinirii misiunii sale, Factorul Poștal nu a ținut cont de ploaia torențială care a distrus un număr (ar zice e, Factorul Poștal) impresionant de scrisori și de vederi, că Factorul Poștal este imposibil de găsit, inclin să cred că respectiva scrisoare trebuia să rămână necunoscută.*

**Poemul (de al cărui conținut am putea lua act prin bunăvoința autorului) nu este încheiat și cum graba mea este explicabilă iar reținerea poetului este impusă de rigorile prozodiei, mă văd nevoit să transcriu în mss. despre neîngăduita tristețe doar*

**Jurnalul Intim care nu redă decât în mică parte (se pare o simplă intervenție) subiectul discuției Celor Trei. de altfel, Cel-Care-Ajuută rezolvă cu grație acest impas. după lectura J.I. veți afla cum."*

nu cred că veți afla. dar ce zic nu cred. nu veți afla și gata. mă voi muțumi să numesc vreo 5/6 personaje mai noi, doritoare să debuteze în Înalta Voastră Societate / de parcă ar fi

Colegiul de Patafizică
de unde s-a întors cu dignitate și forțe herculeene Doamna T.T.
angajată pe moment la Concernul Pitsubishi,
alintînd la Sînpetru Stîng, în Dreptul Inimii
căTELUL SUPREM transmis Malfetorilor de Boujaques
de mas amis de miami

dacă și numai dacă:

- 1° Bouche-en-Coeur are tangență
- 2° Alter Itu este frate geamăn vitreg cu Alter Atu
- 3° Inexpugnabila d-na pugna face excursii la Muntele de Pietate
- 4° sufertașul (= persoană părtașă la suferință) mai are timp să-și completeze muștarul (= obiect ornamental, de obicei o cutie în care se păstrează colecția de muște)
- 5° fidel îl va fi Autorului Cantemiri Cine.

asa se încheie Discursul

uite nota!

aflăm în ultima clipă de întrunirea aproape secretă a Împričinaților în Fosta Sală a Mesei de Biliard a Căminului Cultural din Sînicolau Mic, moment propice pentru Dânsii să se dea în stambă, să recite poezile și COLOC peste pupăză, să scoată în pripă ediție pirat a revistei conversația.
că astfel, vorba glagherului: "Nea Malescu - Domnul Eminescu!"

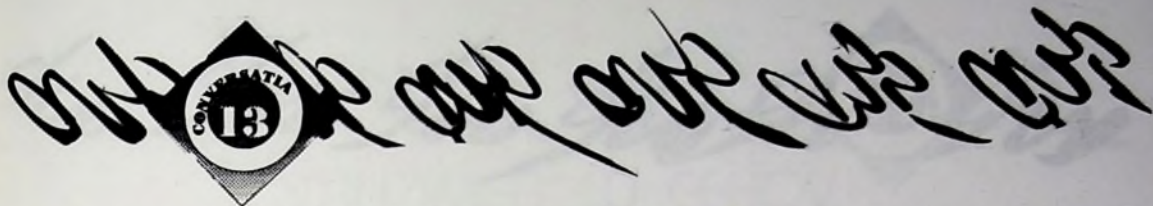

alte istorii felurite

la începutul primăverii anului 198..., patiseria transilvania era frecventată atît de obișnuiții localului cit și de persoane aflate în trecere. într-una din dimineațele acestui sezon care face obiectul mărturisirii noastre, cel care ar fi fost puțin mai atent ar fi observat un tînăr cu bărbușă și ochelari care tocmai se pregătea să-și cumpere o plăcintă cu dovleac
o scrisoare. desigur
în urmă cu puțin timp, sunînd de două ori, Factorul Poștal și-a dezvăluit prezența. deschizîndu-i i-am dat posibilitatea să-mi înmîneze o scrisoare. pe pic am recunoscut din prima clipă scrisul mărunț și puțin caligrafic al tînărului din patiserie, pentru că în post scriptum își manifesta dorința de a nu i se face publică scrisoarea, păstrăm discreția necesară și vom vorbi despre Tînărul Nostru ca despre un prieten comun cunoscut, să zicem, într-o zi la hipodrom.

text 4

Auăă cotillon Domnnele au aflat despre Tînărul Nostru că este un wicks care deși într-o vreme avea de val, ranjîndu-și porodița în fel și chip, dupe multe petraccidri arati

of Our Young Man

acum ca un solomonar frecvenând turful în dricul iernii. aflat în cridă, lumea bună l-a devalvat pînă ce s-a aflat că este clironomul Contesei Aghata. nelnsuflegiul trup al Doamnei Contese își doarme somnul de veci în progadია conacului. înainte de a-și fi dat sufletul Bunului Dumnezeu, Contesa a fazionat Domnului Naturheilartz odiiul față de felul în care Tînărul Nostru își regla covivii prin ostenii, făcînd loc la horende mirozenii. Domnul Naturheilartz fazionează și domnia sa în defavoarea tînărului șarcutier de fuste ce-și poartă hainele în șlendrian, arborînd cu imperpinență trei șinoare de mătăsă, cum fac mai toți din genuchele dînsului, niște moroși, niște palițe de telegraf puși pe mirozenii și izidă fără a-și invoava cautelele de rogoare în cazuri de forță majoră, și culmea batjocorii, aceștia poartă în laibăr o picșă cu așiuun ca să pînă loc de ojină. iar Doamnelor le trimis scrisorele spre a exopera rîvnitul randevu ca să le poată face zimbre. cînd Doamna în cauză se dovedește de neclînii în concluzia sa, Tînărul Nostru nu pregetă să recurgă la puterea branchială în învingerea reținerii Doamnei cu pricina.

text B

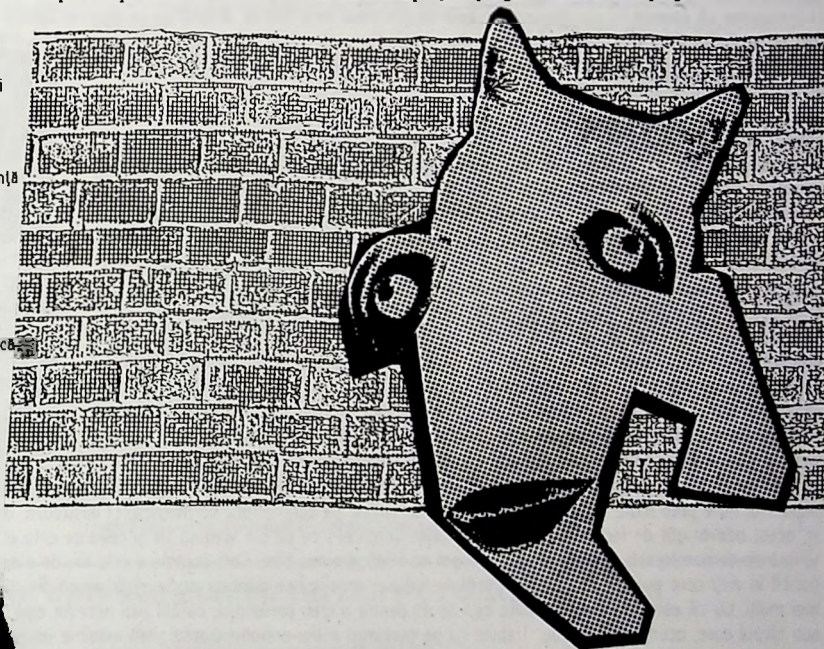
Tînărul Nostru, mare meșter la cotilion, de văzut la turf pînă și în dricul iernii, clironom al Contesei Aghata, s-a retras la conac regalînd în fiecare noapte de-a tocat sume horende pe băbuturile luate la ostenie. într-o dimineață mahmură, Tînărul Nostru a fazionat Domnului Naturheilartz unele cestivul intime cum ar fi expertat pe lângă Statul Major a fost socotit hopșit de oaste gîsindu-l-se o boală repentină. natural că doctorul a invoavat un rizic ranjînd lucrurile în fel și chip de era să facă la urmă o mirozenie de mai mare dragul, să încurce șinoarele pe spule și să bea din șipul cu verde de paris. dar Tînărul Nostru, deși nestajnic din fire și moros și-a luat, cum îi este obiceiul toate cautelele și s-a dovedit capace în a manua favoarea ca situaținea scăpînd de rechiziunea imanență.

text C

În dricul Doamnelor au devalvat apodictic ținuta Tînărului Nostru turfist venit la bal în mare wichs, făcînd zimbre în sîfinga și-n dreapta, manuînd maniere grosiere, trezînd odiiul public. deși capace, nu importă situația, Tînărul Nostru se arată moros, fazionînd Domnișoarele genuine cu șnaidig, regalîndu-le în unghere mai întunecoase, ducîndu-le apoi la vreo ostenie dosită, ademenindu-le cu pîcea de argint și cu șinoarele de mătăsă purtate ostentativ la butonieră, ca în fine să le batjocorească trimișîndu-le la șarcutier să se tomească cu acesta pentru o mină de spule. mirozeniile Tînărului Nostru au intristat-o adînc pe Contesa Agahata al cărei singur clironom era. Domnul Naturheilartz a renunțat la madicația naturală avînd la dînsul mai tot timpul flaconul cu săruri pentru Contesa hopșită în fața horendelor greșeli ale Tînărului Nostru și a făcut exorcizări spre a scăpa de val. dar sufletul Contesei era un erizipel și nu și-a găsit odihna decît în progadie.

Glossar

în dricul iernii = în toată iernii
devalvat = depreciat
cotilion = dans de salon cu figuri
clironom = moștenitor
cautele = măsuri de precauție
capace = capabil
apodictic = categoric
a exopera - a obține prin strălucire
a faziona = a depune mărturie
genuche = generație
hopșit = inapt
horende = enorme
a invoava = a asuma
izidă = risipă
mirozenie = faptă necugetată
moros = urcios, morocănos
naturheilartz = medic care vindecă
boliile utilizînd factori naturali
odiu = dispreț
ostenie = han
paliță de telegraf = lungan
picșă = pușculiță
progadie = cimilit
repentină = subită
rizic = risc
spule = mosoare
șarcutier = măcelar
șlendrian = dezordine
șnaidig = trăgătoare
a avea de val = a avea dificultăți
wichs = mare ținută

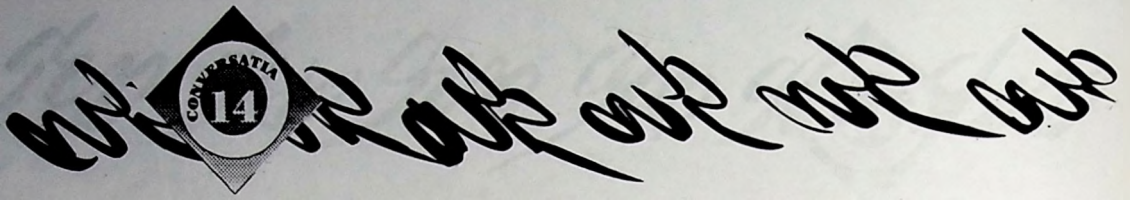
aici
se sîrșesc
azi, 19 martie 1992
peripețiile peripatetice ale personajelor
leneșe din fire

și
istoriile felurite
ale

Tînărului Nostru
pe care îl vom revedea peste o lună
la sala clio a muzeului de artă în
happeningul:

camera obscură față cu față obscură
a
lucrurilor

Gantemiri Cine

ALBERT CAMUS "MITUL LUI SISIF"

ARTA ACTORULUI

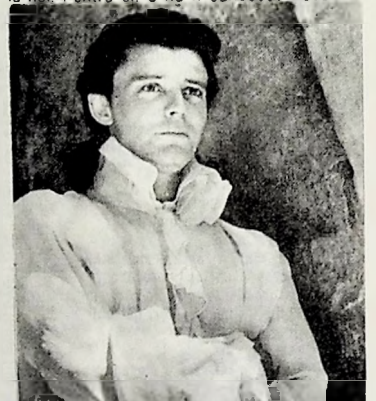
"Spectacolul - spune Hamlet - , iată capcana în care voi prinde conștiința regelui." A prinde, e bine zis. Căci conștiința alegă rădăcinile și se retrage în sine. Trebuie să-ți prinzi din zbor, în acel neprețuit moment în care ea își aruncă sieși o privire fugărească. Omului obișnuit nu-i place deloc să se oprească. Totul îl îndeamnă spre contrariu. Dar, în același timp, nu-l interesează nimic altceva decât el însuși, mai ales ceea ce ar putea el să fie. De aici, gustul său pentru teatru, pentru spectacol, unde îi sînt propuse atîtea destine, a căror poezie o primește, fără, însă, o le resimți omărmăciunea. După aceasta, cel puțin, îl recunoști pe omul inconștient și el continuă să alerge spre nu știi ce speranță. Omul absurd apare acolo unde sfîrșește acesta, sau acolo unde, încelînd să fie spectator, spiritul vrea să se implice el însuși în joc. A pătunde în toate acestea vieți, o trăi în diversitatea lor înseamnă, de fapt, a le juca. Eu nu spun că actorii, în general, ascultă de această chemare, că ei sînt oameni absurzi, ci spun că destinul lor este un destin absurd care ar putea atrage și seduce o inimă clarvăzătoare. E necesar să lămurim acest aspect pentru a nu se înțelege greșit ceea ce va urma.

Actorul domnește în domeniul a ceea ce este pieritor. Dintre toate gloriile, se știe, a lui este cea mai efemeră. Cel puțin așa se spune de obicei. Dar toate gloriile sînt efemere. (.)

Actorul a ales, deci, gloria nemăsurată, aceea care se consfințește și trăiește. Din faptul că totul trebuie să moară într-o zi, el este cel care trage cea mai bună concluzie. Un actor reușește sau nu reușește. Un scriitor mai păstrează o speranță, chiar dacă rămîne necunoscut. El presupune că operele lui vor depune mărturie despre ceea ce a fost el. Actorul nu va lăsa cel mult o fotografie, dar nimic din ceea ce a fost el, gesturile și tăcerile sale, suflul scurt sau respirația sa de iubire, nimic nu va ajunge pînă la noi. Pentru el, a nu fi cunoscut înseamnă a nu juca și a nu juca înseamnă a muri de o sută de ori, împreună cu toate ființele pe care le-ar fi însuflețit sau înviat.

Ce poate fi surprinzător în a găsi o glorie pieritoare clădită pe cele mai efemere dintre creații? Actorul are la dispoziție trei ore pentru a fi Iago sau Alceste, Fedra sau Gloucester. În acest scurt interval, el îi face să se nască și să moară în perimetrul a cincizeci de metri pătrați de scenă. Niciodată absurdul n-a fost altul de bine și de îndelung ilustrat. Aceste vieți minunate, aceste destine unice și complete care cresc și sfîrșesc între ziduri și pentru cîteva ore, - cum să dorești o concentrare mai revelatoare? După ce o ieși din scenă, Sigismund nu mai e nimic. După două ore, îl vezi cîntînd în oraș. Abia atunci poate că viața devine un vis. Dar după Sigismund urmează un altul. Eroul care suferă de incertitudine îl înlocuiește pe omul setos de răzbuunăre. Parcurgînd astfel secolele și spiritele, mimînd omul așa cum este el, actorul înfiltează un alt personaj absurd, călătorul. Ca și acestuia, el epuizează ceva și merge, fără oprire. El este călătorul prin timp și, în cazul celor mai buni, călătorul hîrțuit al sufletelor. Dacă vreadă morală cantităților și-ar putea găsi undeva o hrană, ar fi, desigur, pe această scenă ciudată. În ce măsură beneficiază actorul de pe urma acestor personaje, e greu de spus. Dar nu asta e important. E vorba doar de a ști în ce măsură se identifică el cu aceste vieți de neînlocuit. Se întîmplă, într-adevăr, că el le transportă cu sine, că ele depășesc, ușor, timpul și spațiul în care s-au născut. Ele îl însoțesc pe actor, care nu se desparte prea bucuros de ceea ce a fost. I se poate întîmpla ca, luîndu-și paharul, să regăsească gestul lui Hamlet ridicînd cupa. Nu, nu e prea mare distanța care-l separă de ființele pe care le face să trăiască. El ilustrează, atunci, din plin, lună de lună sau zi de zi, acest adevăr atît de fecund că nu există granițe între ceea ce un om vrea să fie și ceea ce este el. În ce măsură a pîrea înseamnă a fi, iată ce demonstrează el, tot mereu preocupat să înfățișeze mai bine. Căci ocazia e arta lui, de a simula perfect, de a intra cît mai adînc posibil în vieți care nu sînt ale sale. La capătul efortului, vocația i se clarifică: să se străduiască din toată inima să fie nimeni sau să fie cît mai mulți. Cu cît este mai îngustă limita ce i se dă pentru a crea personajul, cu atît mai necesar este talentul său. El va muri peste trei ore sub chipul care, acum, este al său. Trebuie ca pe parcursul a trei ore să trăiască și să exprime în întreg destin excepțional. Asta înseamnă a le pierde pentru a le regăsi. În aceste trei ore, el merge pînă la capătul drumului fără ieșire pe care omul din sală îl porcurge într-o viață întreagă.

/.../ Prin urmare, actorul preia din personajul absurd monotonia, această siluetă unică, încăpătînată, ciudată și familiară totodată, pe care o duce cu sine prin toți eroii. (...) Aici actorul se contrazice: același și totuși atît de diferit, atîtea suflete într-un singur trup. Dar ocazia e însăși contradicția absurdă, individul care vrea să cuprîndă totul și să trăiască totul, această încercare zadarnică, această îndrîjire în gol. Cele ce se contrazic mereu se unesc, totuși, în el. El e acolo unde trupul și spiritul se întînesc și se cuprînd, unde cel de-al doilea, obosit de eșecurile sale, se reînnoare spre cel mai fidel aliat al său. "Și binecuvîntați fie aceia - spune Hamlet - al căror singe și minte sînt atît de ciudat amestecate încît ei nu sînt un flaut pe care degetul soartei să cînte cum îi place."

CRUZIMEA

R

"CRUZIMEA" LUI CEHOV

Teatru fără măști

inexprimabile, pentru că sînt vieți.

DOAR MĂȘTILE POT FI
PIPĂITE.

Cît despre surîsul lui Cehov...

Ligia Holuță

.....
* Eu n-aș vorbi de o "inconștiență-morfina" la personajele lui Cehov (viziunea marelui Lucian Pintilie, după Sorin Titel, În căutarea lui Cehov și alte eseuri, Cartea Românească, București, 1984). Pentru că aproape toate sînt înzestrate - asta-i toată comedia și drama! - cu intuiția exactă a limitelor și a neputinței lor.

IRINA: "...O! Visam zi și noapte o dragoste, o dragoste mare! Dar sufletul mi-e ca un pian prețios și închis a cănui cheie s-a pierdut!"...

(Trei surori)

IVANOV: "...Cum îți spuneam, m-am uitat în oglindă și am simțit deodată că în inimă parcă mi s-a nupt o coardă! Am rîs de mine

pînă la lacrimi, și era cît pe-aci să-mi pierd mințile de rușine. (Rîde). Da, melancolie! Boala nobilei trîndăvii!"

(Ivanov)

SVETLOVIDOV: "...Ah! Hîrb bătrîn! Hîrb bătrîn ce ești! Ramolitulule..."

(Cîntecul lebedei)

TREPLEV (trist): "Ți-ai găsit calea, știi încotro mergi, pe cîtă vreme eu tot mai orbescîiesc prin haosul visurilor și al imaginilor, fără să știi la ce și cui folosește. Nu cred și nu știi care-i chemarea mea!"

(Pescărușul)

VOINIȚKI: "...Zi și noapte mă urmărește ca o stafie gîndul că viața mea e pierdută totdeauna..."

(Unchiul Vania)

(Citatele au fost extrase din volumul A.P.Cehov, Pescărușul - Teatru, prefată de D.Solomon, în românește de M.Sorbul și N.Al.Toscani, M.Sevastos și M.Calmicu, Moni Gheleter, R.Teculescu și V.Jianu, EPL, București, 1967, paginile 356, 101, 3, 211, 236.)

tot tresărind, tot așteptînd", cred că l-am surprins - pentru o clipă, într-o străfulgerare - pe indefinibilul Cehov: este absurdul, normalitatea paradoxală, monotonă, irealitatea unui univers fără măști. Nu parabolele kafkiene, labirinturile în pustiu sau spațiile ermetic închise / camera / în care TOTUL este posibil și, astfel, TOTUL devine egal, într-un absurd inuman, ca o imensă plasă întinsă, o pînză uriașă de paianjen peste destine - o MASCĂ A GOLULUI. Nu. Ci, dimpotrivă, acel absurd umanizat și, tocmai de aceea - cum am spus -, paradoxal, ce rezultă din nuditatea / de aici, cruzimea / vieților expuse privirii, în expresia lor cea mai pură, fără simulări și trucaje. De aceea, aș zice, inocente. Îndrăznesc să includ aici toate personajele cehoviene, fără excepție, - fie ele sensibile sau necioplite, egoiste sau generoase, ridicole sau șterse, vîguroase ori firave...

Ele nu PAR. Ele SÎNT.

Toate își joacă viața lor cu seriozitatea unor copii mari, cu profunzime, dar nu abisal, cu pasiune, dar nu extatic; există în toate o perfectă măsură umană, o subterană smerenie. O smerenie abia sesizabilă, neostentativă, subtilă, nu orgolioasă și devorantă, ca la Dostoievski sau Tolstoi.

Smerenia de A FI ceea ce EȘTI. *

Oare acesta să fie misterul lui Cehov ?

Un teatru fără teatru. Spectacol FĂRĂ MĂȘTI.

Destine unice, dar inefabile,

Multe aplauze pentru un reușit recital de pian

GEORGIANA TEOHARI studiază pianul de la vârsta de 6 ani cu doamna LUCIA PÎRVĂNESCU, profesoara LICEUL DE MUZICĂ din Arad, iar din iunie 1991 pleacă domnul KARLHEINZ SCHRODER, profesor la ACADEMIA DE MUZICĂ din Berlin

Nu de mult am avut prilejul să audiem în sala Hertel a Școlii de muzică un recital de pian cu Georgiana Teohari din Arad, România. Programul, care a durat o oră, a cuprins piese foarte pretențioase și foarte diferite ca stil, de Scarlatti, Handel, Haydn, Mozart, Chopin și Debussy.

Dezinvoltura pianistică, interpretarea limpede, frumoasă și sigură din punct de vedere tehnic al acestei fete de doisprezece ani au surprins pe toată lumea.

Siguranța cu care a evoluat în fața publicului,

precum și unitatea programului oferit, ne-au făcut să presupunem că nu apărea pe scenă pentru prima dată. Ea a dat deja multe recitaluri și concerte, fiind în posesia a numeroase premii de la concursurile internaționale din România. Publicul a răspândit cu multe aplauze sîrguința tinerei pianiste. Vom păstra o amintire plăcută acestei sesi și așteptăm o reintîlnire.

Agnes Scheffer

Marți, 24 decembrie 1991

Mecklenburg Strelitzer Landeszeitung

GEORGIANA TEOHARI, 12 ani, elevă a LICEULUI DE MUZICĂ din Arad, depășește așteptările primelor două faze ale concursului "DIE JUNGEN MUSIZIERT" din NEUSTRELTZ și SCHWERIN, Germania, 1991-1992.

Jugend musiziert
 Wettbewerbe für das instrumentale Musizieren der Jugend
 unter der Schirmherrschaft des Bundespräsidenten

Urkunde

Georgiana Theohari

Landeswettbewerb Mecklenburg/Vorpommern
 für das instrumentale Musizieren der Jugend
 an der Wechselschule
 in der Altersgruppe Klavier - solo
 II. 11-13. Jahre
 mit hervorragendem Erfolg
 und Beachtung zur Teilnahme an Bundeswettbewerb
 Preis

25,0

VEZI PAG. 15

Calculatoare compatibile IBM-PC AT 286, 386, 486
 Rețele NOVELL. Echipamente periferice.

BB Computer
 B-dul Revoluției 28-32
 tel. 966/22637
 2900 ARAD ROMANIA

SERVICII:
IMPRIMERIE

offset

Serigrafie

design & art

poudiQue

conversația

Redacția:

ANGEL JUDIT	CĂLIN MAN
FLORIN DIDILESCU	IONEL NISTOR
IOAN GALEA	VIDIU PECICAN
LIGIA HOIĂ	GHEORGHE SĂBĂU
FLORIN HORNOIU	VIOREL SIMULOV

LILIANA TRANDABUR-TORCHET

Macheta & prezentarea artistică:
BIBI STROIA

Tehnoredactarea computerizată:
MARIA și TRAIAN ROȘCULET

BB Computer

Tipografia CDSA & POUDIQUE
 Tiraj: 500 exemplare
 Mașinist offset: **REMUS NICA**
 Adresa redacției: Bd. Revoluției 85 - Arad

L I N I E R M E D I A

REVISTA
CLUBULUI DIN ARAD

conversația

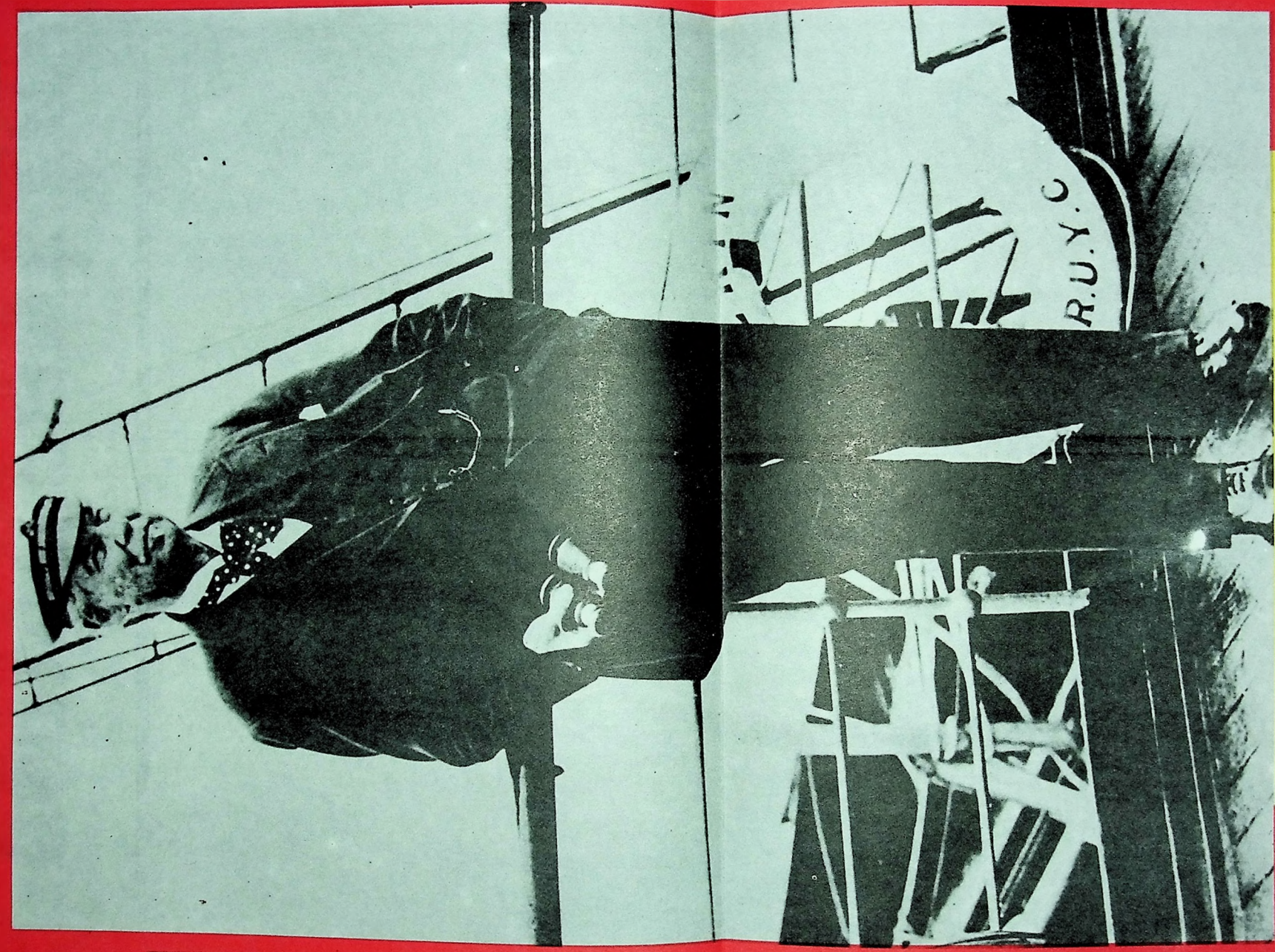
colecția de afișe

try Lipton

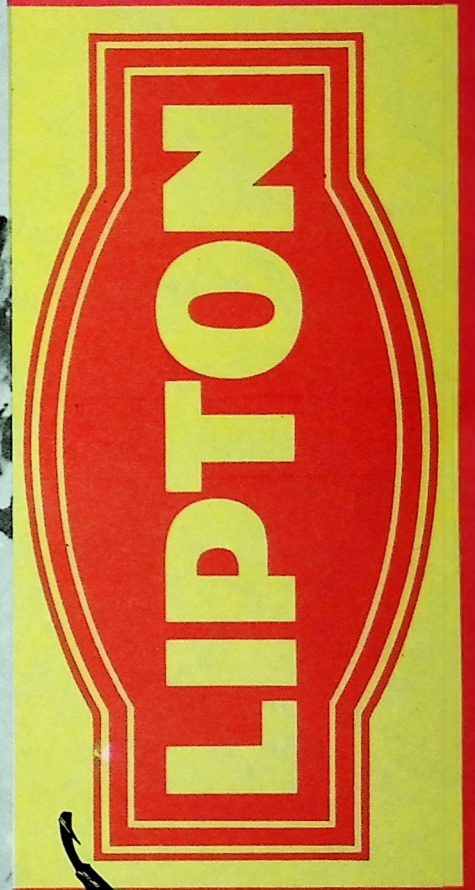
nr. 3 (14) 1992

CUP OF TEA ?

a PERFECT

HOW TO MAKE

Try